

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE ENHR V ROCE 2000, 2001, 2002

Evropská síť pro výzkum bydlení (**European Network for Housing Research - ENHR**) uspořádala 26. - 30. června 2000 za účasti 400 odborníků výzkumu bydlení, ale i dalších specialistů, v Gävle mezinárodní konferenci na téma **Fragmentation and Reorientation**. Podnětem k tomu jsou měnící se společenské a ekonomické podmínky na přelomu tisíciletí, směřující ke stále větší koncentraci a globalizaci života lidí přes proklamované prohlubování demokratizace života. **Fragmentací** výzkumu se rozumí snižování podílu výzkumných úkolů spojených s normativní stránkou bydlení a **reorientací** se myslí změna cílů výzkumu směrem k řešení praktických otázek spojených u bydlení s reprofilací společnosti. Ze seminářů spojených s konferencí lze vyzdvihnout některé z nich, zaměřené na nám blízká témata jako: evropská integrace a vliv na bytovou politiku, politika bydlení a urbánní výzkum ve východní Evropě, bytový trh a bytová ekonomie, bydlení seniorů, bydlení sociálně exkluzivních skupin obyvatelstva, financování bytové politiky, obnova měst a bytového fondu, ale také bydlení a teorie bytové politiky.

Gävleská konference přijala také návrh na **rozšíření** oblasti výzkumu z bydlení

i na problematiku **urbánní**, což se promítlo i do rozšíření názvu organizace na **European Network for Housing and Urban Research** při zachování tradiční zkratky ENHR. Evropská síť pro výzkum bydlení ENHR byla založena v roce 1988, avšak počátek se klade do roku 1986, kdy na tehdejší gävleské konferenci byl podán návrh na formalizaci výzkumu bydlení. Sídlo ENHR je ve švédském Gävle a to na Uppsalské univerzitě tam sídlící. ENHR má 1 000 individuálních členů a na 100 členů institucionálních, členěných na přímé institucionální členy a členy přidružené. V současné době je řada individuálních i institucionálních členů i ze střední Evropy. Jsou zde organizace Maďarska (Városkutató Kft z Budapešti, Ministerstvo sociálního zabezpečení, Information Centre for East-Central Europe UNCHS/ Habitat), Polska (Instytut Gospodarki Mieszkaniowej), Rumunska (Centre for Urban and Regional Sociology), Ruska (šest výzkumných ústavů), Slovenska (Institut sociologie SAV, URBION), Slovinska (tři ústavy) a Ukrajiny (Lvovská polytechnická univerzita, Ukrajinský ústav pro územní výzkum civilního inženýrství ZNIIEP).

ENHR je řízena **Koordinačním výborem** o 12 členech z evropských zemí od Velké Británie po Turecko a od Švédska po Itálii. Vydává čtvrtletní revui **Newsletter ENHR**, členěnou na pravidelné rubriky. Kromě toho má vlastní webové stránky <http://www.enhr.ibf.uu.se>. Kromě pravidelného editoria je v každém čísle **Newsletter** rubrika o nových institucionálních členech ENHR a jejich pracovní náplni, aby si ostatní členové ENHR mohli udělat představu o možných kontaktech, což je hlavním smyslem fungování organizace jako sítě organizací zaměřených na výzkum bydlení a nyní i výzkum urbánní. Významné místo je věnováno pracovním skupinám, jejich aktuálním nebo dlouhodobým programům včetně publikace výsledků jejich práce. Výběrem uvedme několik takových pracovních skupin: Bydlení a evropská integrace; Migrace, Pohyb obyvatel a politika bydlení; Bytová politika ve východní Evropě; Výchova k bydlení; Financování bytové výstavby; Řízení bytové politiky; Bydlení a životní podmínky starých obyvatel; Bydlení a zdraví; Obnova měst a bytového fondu ve staré bytové zástavbě; Bydlení etnických menšin; Ekonomika bydlení; Bydlení a teorie bydlení apod. Počet pracovních skupin se

mění mezi 30 - 40 podle tempa jejich vznikání, ale také případného rušení po splnění úkolu nebo pro nečinnost. Nejnověji vzniklé pracovní skupiny se chtějí zabývat problémem bydlení z hlediska pohlaví (Gender and Housing in Europe), "chudým sousedstvím" a systémem bytové politiky ve federálních podmínkách. Jednou z odvozených struktur ENHR jsou i **Výbory (Committees)** jako např. Výbor mladých výzkumníků bydlení nebo Komise pro výzkum bydlení.

Cenným oddílem je rubrika publikací, zaznamenávaných ve formě bibliografických záznamů v členění do 20 pododdílů. Jsou zde anotovány jak knihy, tak články, vše, co bylo publikováno v angličtině. Oddíl **Miscellaneous** obsahuje informace různého druhu, počínaje oznámeními místních aktivit v různých zemích, krátkými recenzemi pokračuje a konče drobnými zprávami na jednotlivá specializovaná témata. V oddíle **Fortcoming Events** jsou uveřejňovány podrobnější informace o připravovaných větších akcích ENHR v evropském nebo národním měřítku jako jsou konference nebo semináře, včetně jejich programů apod. Jako příklad uvedme z č. 2/2000 zprávu o letní škole ve švédské Karlskrona 2000 organizované společně ENHR, Univerzitou v Karlskrona a IFHP (International Federation for Housing and Planning) k otázkám územního a urbaního plánování, o Světovém kongresu IFHP v září 2000 v Rotterdamu při očekávané účasti 800 - 1 000 osob na téma využití filmu a videa při územním

plánování nebo informaci o prognóze bydlení v arabských zemích ve 21. století (Homs, Syrie).

Pravidelnou rubrikou je **Kalendarium** připravovaných akcí, souvisejících s výzkumem bydlení a tradičně i výzkumem urbánním, který sem byl zahrnován od počátku existence ENHR. V každém čísle **Newsletter** je otiskován seznam institucionálních a přidružených členů ENHR.

Bengt Turner, současný předseda Koordináčního výboru ENHR, se v č. 2/2000 Newsletter zamýšlí nad vývojem výzkumného programu ENHR od vzniku v roce 1986, resp. 1988 do současnosti a nad úkoly, které si ENHR předsebírá. Od dosti úzkého zaměření výzkumu v počátcích existence ENHR na otázky bydlení v nejužším smyslu, byla problematika postupně rozšiřována o problémy infrastruktury v širším smyslu, dále o problémy ekologické, spojené s bytovou výstavbou a bydlením; výzkum se stále více zaměřoval na bydlení různých sociálních a nyní i minoritních skupin obyvatelstva, na vztahy mezi plánovanou ekonomikou a bytovou výstavbou. V posledních letech stále více byly akcentovány otázky bytové výstavby, bytové politiky a bydlení v zemích střední a východní Evropy a srovnání se západní Evropou. Studovány jsou otázky privatizace bytového fondu a dopady na sociální situaci obyvatelstva, otázky sociálního bydlení, jeho rozsahu a podmínek, otázky klesající státní ingerence do bytového

problému zemí, dostupnost bydlení různých společenských skupin obyvatelstva, segregace v bydlení, management bydlení a bytového fondu. Problémy bydlení ve východní Evropě jsou západními výzkumníky chápány jako problémy **laboratorní**, kdy západní odborníci mohou být poradci a spolupracovníky při řešení problémů. Ve spolupráci odborníků ze západních a středo- a východoevropských zemí spatřuje **B. Turner** jednu z hlavních orientací současného výzkumu bydlení v integrující se Evropě. To je také výzkumný start na prahu 21. století, avšak předpokládá se další společný postup se zaměřením na společnou bytovou politiku v příštích letech.

S tím souvisí i proponovaná mezinárodní konference, která se má uskutečnit v červnu 2001 ve Varšavě na téma **Nová Evropa - tendence rozvoje bydlení a měst** i další konference v červenci 2002 ve Vídni na téma **Kultura bydlení v Evropě - sblížení a diverzifikace**. Obě témata svědčí o "reorientaci" výzkumu od kdysi značně technických problémů k problémům sociálním a nyní i kulturním. Taková tendence může být inspirativní i pro náš výzkum bydlení a urbánní politiku.

Alois Andrlé